

صورت جلسه دفاعیه

بسمه تعالی

شماره : دانشگاه علامه طباطبائی
تاریخ : دانشکده حسابداری و مدیریت
پیوست:

صورت جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی

با تأییدات خانواده متعال پایان نامه تحصیلی آقای حسن چهار محالی دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت مالی گرایش --- تحت عنوان:

امکان پذیری ایجاد صندوق بازنشستگی در ایران با مطالعه صندوق های بازنشستگی چند کشور منتخب

که به راهنمایی آقای دکتر بت شکن تنظیم گردیده است در جلسه مورخه ۸۸/۶/۳۱ با حضور اعضاء هیات داوران مطرح و با نمره (۱۹) و درجه (عالی) به تصویب رسید. ام
اعضاء هیات داوران :

سمت	نام و نام خانوادگی	امضاء
استاد راهنما	آقای دکتر بت شکن	
استاد مشاور	آقای دکتر عبده تبریزی	
استاد داور	آقای دکتر شریعت پناهی	
نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده	آقای دکتر شریعت پناهی	

نمره ۲۰ تا ۲۸ عالی
نمره ۱۶ تا ۱۷ بسیار خوب
نمره ۱۱/۹۹/۵۰ غیر قابل قبول

نمره ۲۰ تا ۲۸ عالی
نمره ۱۶ تا ۱۷ بسیار خوب
نمره ۱۴ تا ۱۵/۹۹ خوب

دانشگاه علامه طباطبائی^(ه)
دانشکده مدیریت و حسابداری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت مالی

امکان پذیری ایجاد صندوق بازنشستگی خصوصی در ایران
با مطالعه چند کشور منتخب

نگارش:
حسن چهارمحالی

استاد راهنما:
جناب آقای دکتر محمد هاشم بت شکن

استاد مشاور:
جناب آقای دکتر حسین عبده تبریزی

استاد داور:
جناب آقای دکتر سید مجید شریعت پناهی

این پایان نامه با حمایت پژوهشکده بیمه، وابسته به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران به انجام رسیده است و تمام حقوق مادی و معنوی آن مشترکاً متعلق به دانشگاه علامه طباطبائی^(ه) و پژوهشکده بیمه می باشد.

با عشق فراوان تقدیم به:

مهرو ماه آسمان زندگیم

پدر و مادرم

دو گوهر ارزشمندی که امروزم را وامدار زحمات، ایثار و فداکاری هایشان

میدانم ...

و ستاره درخشان زندگیم

همسرم

مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمَخْلُوقَ لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقَ

..... از دست و زبان که برآید   کز عهده شکرش بدر آید   .....

سپاس خدای را که در تمام طول زندگی مرا یاری می نماید و با عنایات خویش روشنی بخش راهم است. گرچه عظمت او به حدی است که بی نیاز از سپاسگذاری این بنده ناچیز است، ولی بر خود واجب می بینم که همواره به یادش بوده و سعی نمایم تا لحظه ای از او غافل نشده و برای همیشه بنده‌ی در بندِ وی بمانم.

همچنین بر خود لازم می دانم تا از کلیه عزیزانی که در طول انجام این پایان نامه، به نحوی یاریگر اینجانب بوده اند، قدردانی نمایم. نخست واجب است از زحمات، محبت ها، دعا های خیر و حمایت های بی دریغ پدر و مادر عزیز تر از جانم، که همواره پشتیبانم بوده اند تشکر نمایم. همچنین از همسر عزیزم که اسوه صبر و آرامش اینجانب بوده و از اولین مراحل زندگی مشترکمان که با آغاز تحصیلات عالیه ام همزمان بوده است، در تمام مراحل خوشی و ناخوشی زندگی؛ در کنارم و قوت قلبم بوده است و از برادرانم که مشوق و مشتاقِ تعالی این حقیر بودند، تشکر نمایم.

همچنین از اساتید ارجمندم جناب آقای دکتر بت شکن و جناب آقای دکتر عبده تبریزی به خاطر راهنمایی ها و نقطه نظرات سودمندشان تشکر و قدردانی نمایم. بی شک نام و آوازه ایشان؛ گشایشی بود بر بسیاری از درهای بسته، و این نعمتی بود که به خواست خداوند اینجانب از آن بهره بسیار بردم.

همچنین شایسته است از کلیه پرسنل پژوهشکده بیمه، بویژه ریاست محترم جناب آقای محمد سامی فر، جناب آقای دکتر علیرضا دقیقی اصل و آقای یعقوب رشنوائی معاون پژوهشی، به دلیل حمایت های مادی و معنوی ایشان که حامی مادی این اثر بوده اند، از سرکار خانم طیبه جلیلی به دلیل حمایت های معنوی ایشان، جناب آقای دکتر دقیقی، مهندس هشمتی پور و دکتر گودرزی در سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح، جناب آقای دکتر سعیدی مدیریت محترم تحقیق و مطالعات اسلامی سازمان بورس و اوراق بهادار، جناب آقای رجبی در موسسه عالی پژوهشی تامین اجتماعی، جناب آقای عباس مهدوی کیا و آقای علی نجفی از مدیران مالی دانشگاه هوانی و تمامی عزیزانی که در داخل و خارج از کشور و در انجمن های ملی و قاره ای اینجانب را مدد رساندند تا قدمی هرچند کوچک را بتوان استوارتر بردارم، تا پژوهشگران آتی در زمینه Pension Fund بتوانند بر دوش اینجانب دوردست ها را بهتر ببینند.

همچنین پس از شش سال تحصیل در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد در دانشگاه های شهید ستاری و علامه طباطبائی^(ه) بر خود واجب می دانم تا از زحمات کلیه اساتید و کارکنان این دانشگاه ها، که راه دشوار تحصیل را بر اینجانب هموار ساختند، قدردانی نمایم.

در خاتمه؛ از سایر عزیزانی که در انجام این پایان نامه به نحوی مرا مورد لطف خود قرار داده اند، و در این اندک؛ نامی از آنان نیامد نیز سپاسگزارم.

چکیده :

در دو دهه اخیر بحث در ماهیت و اصلاحات نظام های بازنشستگی در دنیا اوج گرفته است و این مسئله مربوط به کشورهای در حال توسعه نیست و اکثر کشورهای دنیا اقدام به اصلاح سیستم های بازنشستگی خود نموده و سیستم های بازنشستگی جدیدی با مشارکت بخش خصوصی ایجاد کرده اند

اکثر کشورهای دنیا صندوق های خصوصی بازنشستگی را نهادی مکمل نظام بازنشستگی دولتی تلقی می نمایند با این وجود هر دو نظام بازنشستگی خصوصی و دولتی در کشورهای یاد شده در یک شرایط رقابتی به فعالیت مشغولند.

در حال حاضر صندوق های بازنشستگی یکی از فعالان اصلی بازارهای مالی، به ویژه بازارهای سرمایه در سطح جهان به شمار می روند و به عبارت بهتر بزرگترین نهاد مالی غیر بانکی دنیا هستند و در طی سالهای اخیر در بسیاری از موارد، بیشترین دارایی ها را در مقایسه با سایر واسطه های مالی در اختیار داشته اند.

در این پایان نامه سعی شده با شناخت انواع مختلف سیستم های بازنشستگی و بررسی چالش های موجود در سیستم دولتی کنونی و با بررسی انواع اصلاحات صورت گرفته در مورد این صندوقها بهترین روش برای اصلاح نظام بازنشستگی کشورمان پیشنهاد شود.

واژه های کلیدی: صندوق بازنشستگی خصوصی¹، نظام بازنشستگی مزایای تعریف شده²، نظام بازنشستگی کسور تعریف شده³، مستمری⁴، طرح تأمین مالی نشده⁵

---

¹ Private Pension Fund
² Defined Benefit plan
³ Defined contribution plan
⁴ Pension
⁵ PAYG

فصل اول: کلیات تحقیق

2.....	مقدمه
4.....	بیان مسئله
6.....	اهداف تحقیق
7.....	ضرورت های خاص انجام تحقیق
8.....	فرضیه و سؤال تحقیق
9.....	امکانات و محدودیت های تحقیق
10.....	روش تحقیق
11.....	واژه های کلیدی

فصل دوم: ادبیات تحقیق

13.....	مقدمه:
14.....	تعریف سرمایه گذاری
16.....	تعاریف
16.....	طرح بازنشستگی
16.....	صندوق بازنشستگی
17.....	مستمری
17.....	کسور بازنشستگی
18.....	نرخ کسور بازنشستگی
19.....	تاریخچه تأمین اجتماعی در جهان
21.....	جهانی شدن مقوله تأمین اجتماعی
21.....	راهبردهای تأمین اجتماعی
21.....	بیمه های اجتماعی
22.....	مساعدت اجتماعی

23	..... نظام همگانی
23	..... مسئولیت کارفرما
24	..... صندوق احتیاط
24	..... صندوق های پس انداز اجباری خصوصی
26	..... معرفی نظام های بازنشستگی
27	..... طبقه بندی بر اساس نوع پرداخت مزایا
27	..... طرحهای بازنشستگی مزایای معین (DB)
27	..... طرح های بازنشستگی مشارکت معین (DC)
28	..... مقایسه برنامه های مزایای معین و مشارکت معین
31	..... طرح های بازنشستگی مختلط
32	..... طبقه بندی بر اساس نحوه تأمین مالی
32	..... الف) طرح تأمین مالی نشده (روش فاقد اندوخته)
33	..... ب) طرح تأمین مالی شده (طرح با اندوخته مالی)
33	..... اندوخته گذاری جزئی
34	..... طبقه بندی بر اساس متولی اداره سیستم
34	..... سیستم های بازنشستگی دولتی (عمومی)
34	..... طرح های بازنشستگی خصوصی
35	..... وابستگان طرح (Plan affiliates)
35	..... کنترل جریانهای مالی (Control of financial flows)
35	..... رژیم سرمایه گذاری (Investment regime)
35	..... مقررات (Regulations)
35	..... مسئولیت (Liability)
36	..... طرح های بازنشستگی شغلی در مقابل شخصی
36	..... طرح های بازنشستگی شغلی
36	..... طرح های بازنشستگی شغلی اجباری
37	..... طرح های بازنشستگی شغلی اختیاری
37	..... طرح های بازنشستگی شخصی
37	..... طرح های بازنشستگی شخصی اجباری
37	..... طرح های بازنشستگی شخصی اختیاری

39	طرح های بازنشستگی حمایت شده در برابر حمایت نشده
40	طبقه‌بندی صندوق‌های بازنشستگی بر حسب امکان عضویت
40	الف) صندوق بازنشستگی باز
40	ب) صندوق بازنشستگی بسته
40	صندوق بازنشستگی تک کارفرمایی
40	صندوق‌های بازنشستگی چند کارفرمایی
41	صندوق بازنشستگی با اعضای معین یا مرتبط
41	طبقه‌بندی صندوق‌های بازنشستگی بر حسب نوع قانون
41	الف) صندوق‌های بازنشستگی عمومی
41	ب) صندوق‌های بازنشستگی خصوصی
42	بررسی انواع اصلاحات سیستم بازنشستگی
42	مقدمه
43	اصلاحات پارامتریک (مؤلفه ای)
43	بررسی نظام بازنشستگی با مزایای تعریف شده
44	ویژگی‌های اصلی طرح بازنشستگی با مزایای معین
45	برتری‌های DB-PAYG
46	نارسایی‌های نظام DB-PAYG
47	اصلاحات سیستمی
47	نظام بازنشستگی کسور تعریف شده (Defined Contribution, DC)
48	ویژگی‌های اصلی طرح بازنشستگی با کمک معین
48	تبدیل DB-PAYG به DC-FF
49	برتری‌های نظام DC - FF
50	نارسایی‌های نظام DC-FF
51	تبدیل DB-PAYG به DC-PAYG (NDC)
51	نظام بازنشستگی DC-PAYG یا (NDC)
52	نظام‌های بازنشستگی چند رکنی
54	رویکرد چندلایه بانک جهانی
57	رویکرد چند رکنی در اروپا
57	مدل سه لایه سازمان جهانی کار
58	تاثیر خصوصی سازی سیستم بازنشستگی بر توسعه بازار سرمایه

58	سیاست های کلی مقررات مالی و شفافیت بازارهای مالی:
59	تخصصی شدن، نوآوری و ابداع ابزارهای مالی نوین
60	رشد ابعاد بازار
60	عمق بخشی مالی:
61	اثرات ثانوی بر ساختار سیستم مالی و سایر بازار های مرتبط:
61	بهره وری کل عوامل تولید:
62	تاثیر سیستم بازنشستگی خصوصی در رشد اقتصادی
63	حجم دارایی صندوق های بازنشستگی در دنیا
70	صندوق های بازنشستگی خصوصی و بحران در بازارهای مالی
74	تاثیر بحران در صندوق های بازنشستگی با مشارکت معین
75	واکنش به بحران مالی و ارائه راه حل مناسب
75	واکنش منفی شدید در قبال سیستم های بازنشستگی خصوصی
76	تغییر ترکیب دارایی ها
فصل سوم: روش تحقیق	
80	مقدمه:
82	روش تحقیق
فصل چهارم: مطالعه تطبیقی و تجزیه و تحلیل	
84	بررسی تطبیقی سیستم بازنشستگی خصوصی در کشورهای منتخب
84	بررسی سیستم بازنشستگی خصوصی (مکمل) در آمریکا
84	بررسی محیط قانونی
85	قانون تامین درآمد بازنشستگی کارکنان
86	چارچوب سازمانی
86	پوشش
87	نظام های موجود در سیستم بازنشستگی:
87	(1) برنامه حق بیمه مشخص (DC)
88	(2) برنامه حمایت مشخص (DB)
89	دارایی های صندوق های بازنشستگی خصوصی

91	..... نهاد های مرتبط با سیستم بازنشستگی
92	..... بررسی قوانین مالیاتی در صندوق های بازنشستگی
93	..... 1- مبنای قانونی:
93	..... 2- تعاریف
93	..... 3-انواع سیستم ها و شیوه عملیاتی سیستم های بازنشستگی
95	..... 4- تامین وجوه لازم
95	..... 5- روش های سرمایه گذاری در سیستم بازنشستگی
97	..... نرخ بازده سرمایه گذاری در طرح های بازنشستگی خصوصی
98	..... بررسی صندوق های بازنشستگی خصوصی (مکمل و اجباری) در شیلی
98	..... مقدمه
98	..... ویژگی های اصلاحات و گسترش سیستم مستمری
98	..... 1- قلمرو اصلاح سیستم مستمری
98	..... 2- طرح سیستم مشارکت اعضاء صندوق
99	..... 3- نقش دولت
100	..... 4- انتقال سیستماتیک
100	..... بررسی محیط قانونی
101	..... نوع طرح ها:
102	..... سرمایه مورد نیاز
102	..... نهاد های مرتبط باسیستمهای بازنشستگی
102	..... شخصیت حقوقی شرکتهای مدیریت بیمه بازنشستگی
103	..... نحوه محاسبات مالیات در طرح های بیمه خصوصی اجباری:
103	..... جمعیت تحت پوشش
103	..... روش های تامین مالی و سرمایه گذاری
104	..... تاثیر سیستم بازنشستگی خصوصی بر توسعه بازارهای سرمایه
104	..... تخصصی شدن، نوآوری و ایجاد ابزارهای مالی جدید
105	..... دارائی های صندوق های بازنشستگی خصوصی
106	..... محدودیت سرمایه گذاری در سیستم بازنشستگی
108	..... سیستم بازنشستگی خصوصی در کشور ترکیه
108	..... مقدمه
108	..... موضوع فعالیت سیستم بازنشستگی خصوصی
108	..... شیوه عملیاتی سیستم بازنشستگی خصوصی
109	..... تصویب قانون بازنشستگی خصوصی

109.....	نهاد های قانونی مرتبط با سیستم بازنشستگی خصوصی
110.....	پیوستن به نظام بیمه بازنشستگی
110.....	1- مشارکت اعضا
110.....	2- قرارداد بیمه بازنشستگی
110.....	3- قرارداد بیمه بازنشستگی گروهی
111.....	4- تصویب طرح های بیمه بازنشستگی
111.....	حقوق و تعهدات شرکت کننده
112.....	شرکت بیمه بازنشستگی
113.....	1- حداقل سرمایه
113.....	2- عنوان شرکت بیمه بازنشستگی
113.....	3- شرایط تاسیس
114.....	صندوق های بیمه بازنشستگی
115.....	ایجاد سیستم بازنشستگی خصوصی و افزایش پس انداز ملی
116.....	سیستم بازنشستگی خصوصی در کشور سوئد
116.....	پوشش
117.....	سن بازنشستگی قابل انعطاف
117.....	شیوه عملیاتی طرح های مستمری خصوصی
118.....	محیط قانونی
118.....	نهاد ناظر:
124.....	دارائی های صندوق های بازنشستگی خصوصی
125.....	بررسی سیستم بازنشستگی خصوصی (مکمل) در انگلیس
125.....	معرفی سیستم تأمین اجتماعی انگلستان
125.....	پوشش
125.....	منابع درآمد
126.....	بررسی محیط قانونی
127.....	چارچوب سازمانی
127.....	انتصاب حسابدار و کارشناس بیمه:
128.....	مدیریت سرمایه گذاری ها در صندوق های خصوصی
128.....	شیوه تامین مالی صندوق های بازنشستگی
128.....	طرح های بازنشستگی خصوصی
129.....	مراجع سامان دهنده و نظارتی
129.....	دارائی های صندوق های بازنشستگی خصوصی

131.....	نحوه محاسبه مالیات
132.....	نرخ بازده طرح های بازنشستگی
133.....	سیاست های مالیاتی در قبال برنامه های بازنشستگی در دنیا
133.....	مقدمه
134.....	شیوه های اخذ مالیات در نظام بازنشستگی
138.....	بررسی سیستم بازنشستگی در ایران
138.....	تاریخچه تأمین اجتماعی در ایران
140.....	ساختار نظام تأمین اجتماعی در ایران
142.....	آشنایی با نظام بازنشستگی صندوق های کشور
143.....	بررسی وضعیت موجود در صندوق های بازنشستگی کشور
144.....	سازمان تأمین اجتماعی
145.....	اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی
146.....	صندوق بازنشستگی کشوری
150.....	صندوق بازنشستگی کارکنان بانکها
152.....	صندوق بازنشستگی کارکنان صنعت نفت
155.....	صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد
158.....	صندوق بازنشستگی صدا و سیما
159.....	صندوق بازنشستگی بانک مرکزی
160.....	صندوق حمایت و بازنشستگی آینده ساز
162.....	صندوق بازنشستگی بنادر و دریایی
164.....	صندوق بازنشستگی کارکنان بیمه مرکزی
165.....	صندوق بازنشستگی هواپیمایی هما
166.....	صندوق بازنشستگی کارکنان جهاد کشاورزی
168.....	صندوق بازنشستگی کارکنان شهرداری
169.....	چالش های نظام بازنشستگی در ایران
171.....	الف: عوامل درونی
171.....	کم رنگ بودن عدالت، برای مشترکین صندوقها
172.....	کاهش نسبت پوشش حمایتی
172.....	افزایش نرخ جایگزینی
173.....	سن بازنشستگی

174.....	سالهای خدمت (سال های اندوخته سپاری)
174.....	برتر دانستن بازنشستگی نسبت به اشتغال
175.....	نرخ حق بیمه بازنشستگی بالا، عاملی بر عدم گسترش پوشش
175.....	تعهدات تأمین نشده صندوق ها و موضوع خود کفایی
179.....	بدهی های دولت به صندوق ها
179.....	سرمایه گذاری و بازدهی حاصل از آن
180.....	انباشته نشدن سرمایه در حد کلان
180.....	نقل و انتقال و رقابتی نبودن صندوق ها
180.....	قوانین، مقررات و روش ها
181.....	شیوه مدیریت و اداره صندوق
181.....	ب: عوامل برونی
182.....	تولید ناخالص داخلی (GDP) معیاری برای سنجش رفاه اجتماعی
182.....	سامانه بازنشستگی ایران، وارث سامانه ناکارآمد اداری
182.....	تأثیر منفی تورم و بازسازی اقتصادی بر منابع صندوق ها
182.....	بسته شدن سامانه برای ورودی های جدید
183.....	جمعیت
183.....	سیاست های دولت
184.....	بررسی محیط قانونی برای ایجاد صندوق بازنشستگی خصوصی
189.....	بررسی وضعیت مالیاتی برای صندوق های بازنشستگی
فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات	
191.....	نتیجه گیری و پیشنهادات
191.....	نتیجه گیری
191.....	مقدمه
191.....	نتایج تحقیق
193.....	پیشنهادات مبتنی بر تحقیق
194.....	پیشنهاد برای تحقیقات آتی
195.....	فهرست منابع
195.....	منابع فارسی
196.....	منابع لاتین

فهرست شکل ها

- شکل 1-2) مکانیسم تاثیر اصلاح سیستم مستمری بر رشد اقتصادی 62
- شکل 2-2) پرتفوی سرمایه گذاری صندوق های بازنشستگی در جهان 67
- شکل 3-2) عملکرد بازار سهام در بحران مالی 70
- شکل 4-2) بازده اسمی و واقعی صندوق های بازنشستگی در کشورهای OECD 71
- شکل 5-2) دارائی صندوق های بازنشستگی آمریکا در سال 2008 72
- شکل 1-4) روش های تامین مالی در صندوق های بازنشستگی آمریکا 87
- شکل 2-4) دارائی صندوق های بازنشستگی خصوصی در آمریکا 89
- شکل 3-4) ساختار دارائی صندوق های بازنشستگی در آمریکا 96
- شکل 4-4) دارائی صندوق های بازنشستگی خصوصی درشیلی 105
- شکل 5-4) دارائی صندوق های بازنشستگی خصوصی در سوئد 124
- شکل 6-4) دارائی صندوق های بازنشستگی خصوصی در انگلیس 130
- شکل 7-4) ساختار کلان نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی در ایران 141
- شکل 8-4) ساختار کلان نظام بیمه های اجتماعی در ایران 142
- شکل 9-4) بررسی نسبت پوشش حمایتی در سازمان بازنشستگی 149
- شکل 10-4) بررسی نسبت پوشش حمایتی در صندوق بازنشستگی کارکنان بانکها 151
- شکل 11-4) بررسی نسبت پوشش حمایتی در صندوق بازنشستگی کارکنان نفت 154
- شکل 12-4) بررسی نسبت پوشش حمایتی در صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد 157
- شکل 13-4) بررسی نسبت پوشش حمایتی در صندوق بازنشستگی کشتیرانی 163
- شکل 14-4) بررسی نسبت پوشش حمایتی در صندوق بازنشستگی بیمه مرکزی 164
- شکل 15-4) بررسی نسبت پوشش حمایتی در صندوق بازنشستگی کارکنان جهاد کشاورزی 168
- شکل 16-4) روند تغییرات درآمد و هزینه صندوق بازنشستگی کشوری 169
- شکل 17-4) مقایسه روند سن بازنشستگی و سن امید به زندگی در ایران 171

شکل 18-4) بررسی نسبت پوشش حمایتی در سازمان بازنشستگی 173

شکل 19-4) روند منابع و مصارف در سازمان بازنشستگی 176

شکل 20-4) روند منابع و مصارف در صندوق بازنشستگی کارکنان بانکها 177

شکل 21-4) روند منابع و مصارف در صندوق بازنشستگی بیمه مرکزی 177

شکل 22-4) روند منابع و مصارف در صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد 178

شکل 23-4) روند منابع و مصارف در صندوق بازنشستگی بنادر و کشتیرانی 178

فهرست جدول ها

جدول 1-2) تاریخچه تامین اجتماعی در تعدادی از کشورها 20

جدول 2-2) سرمایه گذاری طرح های مزایای معین و مشارکت معین 30

جدول 3-2) طبقه بندی برخی کشورها بر اساس نوع بیمه شغلی یا شخصی 38

جدول 4-2) معرفی سیستم بازنشستگی چند لایه 55

جدول 5-2) حجم دارائی های تحت مدیریت انواع واسطه های مالی در جهان 64

جدول 6-2) رتبه بندی صندوق های بازنشستگی بر اساس میزان دارائی 68

جدول 1-4) صندوق های بازنشستگی آمریکا بر اساس میزان دارائی 90

جدول 2-4) اثر اصلاح سیستم مستمری بر توسعه بازار سرمایه در شیلی 104

جدول 3-4) دارائی صندوق های بازنشستگی در شیلی 105

جدول 4-4) صندوق های بازنشستگی خصوصی سوئد بر اساس میزان دارائی 117

جدول 5-4) صندوق های بازنشستگی خصوصی انگلیس بر اساس میزان دارائی 130

جدول 6-4) انواع سیستم های مالیاتی 134

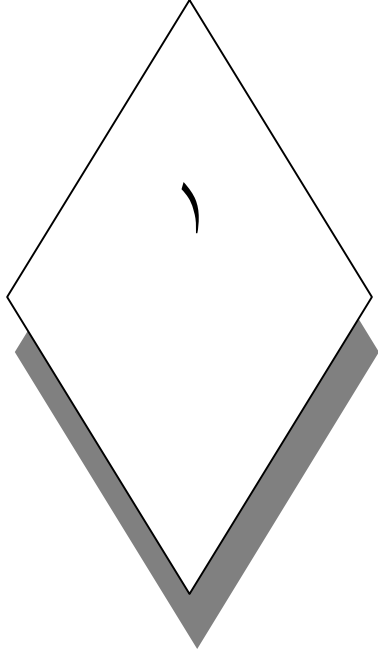
جدول 7-4) مقایسه چهار نظام مالیاتی 135

جدول 8-4) رفتار مالیاتی مستمری های خصوصی در کشورهای OECD 137

جدول 9-4) میزان کسور دریافتی صندوق های بازنشستگی در ایران 143

فهرست نمودارها

- نمودار 1-2) روند اصلاح سیستم های بازنشستگی از DB به DC 65
- نمودار 2-2) بررسی دارائی های صندوق های بازنشستگی و مقایسه با GDP 66
- نمودار 3-2) حجم دارائی های 300 صندوق بازنشستگی برتر دنیا 69
- نمودار 4-2) متوسط بازده اسمی در کشورها 74
- نمودار 1-4) نرخ بازده طرح های بازنشستگی خصوصی در آمریکا 97
- نمودار 2-4) نرخ بازده اسمی طرح های بازنشستگی خصوصی در آمریکا 97
- نمودار 3-4) دارائی صندوق های بازنشستگی خصوصی در ترکیه 115
- نمودار 4-4) روش های تامین مالی در صندوق های بازنشستگی در انگلیس 128
- نمودار 5-4) ساختار دارائی صندوق های بازنشستگی در انگلیس 131
- نمودار 6-4) نرخ بازده اسمی طرح های بازنشستگی خصوصی در انگلیس 132

فصل اول:

کلیات تحقیق

مقدمه

در جهان امروز مسئله بازنشستگی یکی از عناصر مهم نظام های استخدامی را تشکیل می دهد و از مدتها پیش این مسئله در بین شاغلین بخش های مختلف تولیدی و خدماتی مطرح بوده ولی بحث جدی در مورد پیدایش نظام های بازنشستگی بعد از انقلاب صنعتی و بزرگ شدن سازمانها و کارگاه ها از نظر سرمایه و نیروی کار و نیز توسعه استخدام ها و تشکیل اتحادیه ها و سندیکاهای کارگری بوجود آمده است.

اهمیت نقشی که صندوقهای بازنشستگی می توانند در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در جامعه داشته باشند بر کسی پوشیده نیست، از یک طرف وجوه و منابع هنگفتی در اختیار دارند و از طرف دیگر تکلیف معیشت قشر بازنشسته و خانواده تحت سرپرستی آنها در گرو نحوه فعالیت این صندوقها می باشد.

در دو دهه اخیر بحث در ماهیت و اصلاحات نظام های بازنشستگی در دنیا اوج گرفته است و این مسئله مربوط به کشورهای درحال توسعه نیست و اکثر کشورهای دنیا اقدام به اصلاح سیستم های بازنشستگی خود نموده و سیستم های بازنشستگی جدیدی با مشارکت بخش خصوصی ایجاد کرده اند که در نهایت باعث بهبود عملکرد سیستم های بازنشستگی، رفاه سالمندان، برقراری عدالت بین کسور پرداختی و حقوق دریافتی، توسعه بازار های مالی و توسعه اقتصادی کشورها شده است . صندوق های بازنشستگی به عنوان ابزارهایی که موجب ایجاد پس اندازهای بلند مدت به منظور افزایش ثبات بازار و تأمین سرمایه برای سرمایه گذاری و میل به رشد اقتصادی می شوند مورد توجه قرار می گیرند .

اکثر کشورهای دنیا صندوق های خصوصی بازنشستگی را نهادی مکمل نظام بازنشستگی دولتی تلقی می نمایند با این وجود هر دو نظام بازنشستگی خصوصی و دولتی در کشورهای یاد شده در یک شرایط رقابتی به فعالیت مشغولند.